

FOTO: CHRISTINA EDSTRAND

Ulykker i landbruget

SIKKERHED UNDER ARBEJDE MED MÆLKEKØLETANKE

En landmand bliver fundet død i en mælkekøletank. Efter morgenafhentning af mælk var CIP-anlægget igangsat af chaufføren efter gældende aftale.

Efter tømning af mælk steg landmanden ned i tanken, sandsynligvis for at inspicere, da der var problemer med forhøjet kimtal. Mens landmanden er i tanken starter vaskeprogrammet. Vaskeprocessen antages at have hindret landmanden i at komme op af tanken igen. Senere på formiddagen findes landmanden omkommet.

Den slags tragiske arbejdsulykker kan undgås.

FARER VED ARBEJDE I TANKEN

- Giftige dampe, når renseproces igangsættes
- Varmt skyllevand
- Alenearbejde – ingen ved, at en person arbejder i tanken og ingen kan hjælpe i nødstilfælde
- Fald gennem mandeluge
- Fald inde i glat tank
- Omrører sætter i gang
- Svære adgangsforhold og problemer med at komme ud af tanken
- Iltmangel i store tanke med højt kimtal
- Risiko for at drukne.

AKTIVER HOVEDAFBRYDEREN VED SERVICERING

Når du skal servicere mælkekøletanken, skal hovedafbryderen på styreskabet aktiveres og låses med hængelås. Det er nemt at sikre sig mod utilsigtet start – tag nøglen i lommen, så ingen andre kan aktivere renseprocessen og røreværket, mens man inspicerer. Det gælder både, hvis man skal ned i tanken, og hvis man inspicerer ovenfra gennem mandelugen.

GODT MOD BAKTERIER, MEN FARLIGT FOR MENNESKER

I mælkekøletanken blev anvendt et 5-trins vaskeprogram, som Arlachaufføren, helt efter proceduren, startede efter afhentning af mælk.

Hovedafbryder med sikkerhedsskilt.

1. Forskyl med rent vand (ca. 40°C). Forskyl med rent, varmt vand (ca. 85°C)
2. Hovedvask, tilsat alkalisk produkt
3. Mellemskyl med rent vand (ca. 85°C)
4. Desinfektion (fx syre)
5. Efterskyl med rent, koldt vand.

Det er VIGTIGT, at alle 5 trin overholdes – ikke blot af hygiejnemæssige årsager, men også arbejdsmiljømæssigt.

Overholdes mellemskyl i trin 3 ikke, er der risiko for, at chlor (hvis chlor benyttes) blandes med syre. Blandes chlorvand med syre dannes den giftige damp Cl_2 . Gassen giver åndenød og i værste fald væske i lungerne.

I sikkerhedsdatabladet under punkt 8 står beskrevet hvilket ånde-
drætsværn og filtre, der skal benyttes – alt efter hvilken type kemikalie, der bruges til at rense tanken. Din leverandør kan angive korrekte værnemidler. Gasfilter beskytter ikke mod iltmangel. Slår iltmåleren alarm, skal der anvendes friskluftforsynet åndedrætsværn.

INGEN ADGANG TIL TANKEN UDEN VÆRNEMIDLER OG OPSYN

- Ingen går ind i tanken før vaskeprogrammet er helt færdigt
- Tanken ventileres godt igennem – ventilator blæser frisk luft i tanken (ikke tilstrækkeligt med åbent mandehul)
- Iltindhold måles og iltmåler bæres af person, der udfører arbejdet
- Åndedrætsværn med korrekt gasfilter bæres
- Ved iltmangel beskytter **kun** friskluftforsynet åndedrætsværn
- Opstigningsmulighed skal sikres – ved hjælp af fx stige
- Opsyn! Der skal være en instrueret hjælper ved tanken, som kan tilkalde hjælp og hjælpe personen ud i nødstilfælde
- Monteret sikkerhedslinje kan være nødvendig.

Så vidt muligt inspiceres udefra. Lys med lommelygte ned i tanken. Er der behov for at se ned i tanken, mens sprinkleranlæg er i gang, afskærm da

mandelugen med en plexiglasplade – den kan lyses igennem med lygten, og man er beskyttet mod vand og kemi. Benyt altid briller og handsker – der kan hænge dråber af kemi på mandelugen eller på plexiglaspladen.

FOKUSER PÅ SIKKERHEDEN

- Arbejdsgiver har ansvaret for instruktion af medarbejdere. Det er vigtigt med udførlig instruktion – også når der skal udføres arbejde i mælkekøletanke
- Læs og følg brugsanvisningen
- Planlæg sikker inspektion af mælketank
- Når I ajourfører APV-en: HUSK fokus på arbejde i beholdere som mælkekøletanke, siloer mv.

SKILTNING

- Sørg for enkel skiltning med advarsel om risici
- Skiltene gennemgås sammen med medarbejdere
- Sørg for, at skiltning er synlig og i god stand, så teksten nemt kan læses.

Mælkekøletank – placer viste skilt tæt på mandehullet:

Giv agt

Ved indvendig inspektion og servicering af tanken

- Hav en instrueret hjælper til stede
- Afbryd strømmen og lås hovedafbryderen på styreskabet
- Benyt værnemidler
- Før mandehul lukkes — tjek, at ingen personer er i tanken

Afbryd strømmen og lås hovedafbryderen på styreskabet

Beskyttelses-handsker påbudt

Øjenværn påbudt

Åndedrætsværn påbudt

Kølekompressor

Vær opmærksom på, at overfladen kan være varm (placer viste skilt på kølekompressoren), og et evt. højt støjniveau – beskyt din hørelse.

Hovedafbryder

Placer viste skilt på hovedafbryderen.

NYTTIGE LINKS

www.landbrugogsikkerhed.dk www.facebook.com/agrisafety
BAR Jord til Bord: [Fakta om sikkerhed under arbejde i mælketanke](#)
Indkøb af de viste sikkerhedsskilte på: www.josafety.dk